

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatkak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DÍJAK:

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri ezikk:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

A győztes.

Budapest, jan. 7.

Abban a bajvivásban, mely Bánffy és Khuen között napok óta foly, győztes lett — Tisza Kálmán.

Ma délben 12 órakor még úgy tudta minden beavatott ember, hogy Khuen nem vállalkozik kabinet alakításra, mert nem hiszi a nehézségeket leküzdeni. Ez a hír villámgyorsan járta be a fővárost s a Bánffy agiója egyszerre 90 százalékkal emelkedett.

Ez alatt folyt a Tisza Kálmán kihallgatása, mely háromnegyed óráig tartott.

Délután 2 órakor már a beavatott körökben úgy beszéltek, hogy Khuen véglegesen és minden föltevés teljes kizárásával kormányelnökségre kapott a koronától megbízatást.

Ezek szerint Magyarország miniszterelnöke Khuen-Héderváry Károly gróf, val. belső titkos tanácsos, aranygyapjas és a vaskorona első osztályu rendjének lovagja. Most 45 éves, tavaly 44 éves volt és 12 év óta Horvátország bánja.

Mi történt ezalatt a háromnegyed óra alatt a király és Tisza Kálmán között? Erre szóbeli felvilágosítást nem nyújt senki; a szavaknak különben is csak annyi hitelt adunk, a mennyit akarunk. De a tények fölvilágosítanak.

A tények pedig így csoportosulnak:

Bizonyos, hogy a mai napon Khuen nem járt a királlyal. Ha tehát megbízása van, azt csak tegnap kaphatta.

Bizonyos, hogy ma délben 12 órakor legmeghittebb embereinek is oda nyilatkozott Khuen, hogy ő a kabinet alakítására nem vállalkozhatik. Így tudta ezt Wekerle, Széll Kálmán s így tudta a legbizalmasabb barátja Bethlen András gróf is, a ki a Khuen érdekében vállalt misszióját annyira befejezettnék tartotta, hogy a mai vattal Meránba indult családjához.

Bizonyos, hogy 1 és 2 óra között, a kihallgatás után Tisza Kálmán egyenesen Wekerléhez hajtatott a pénzügyi palotába, hol híreit várták a Neue Frei Presse, a Pester Lloyd és a Magyarország megbízottai. Ez alkalommal Tisza kijelentette, hogy ő felségének határozatából Wekerlével tudatja, miszerint a kabinet alakítással definitív Khuen van megbízva.

E pillanatban tehát maga Khuen sem tudta a végelhatározást, mely annyira komoly és másíthatatlan, hogy Wekerle azt azonnal tudatta a nevezett hirlapok tudósítóival, kik lapjaiknak azonnal telefonozták is onnan a meglepő hírt.

Mi történt tehát?

A megfajtás igen egyszerű.

A horvát bán már tegnap kapta a megbízatást; de kijelentette a koronának, hogy annak nem felelhet meg, mivel a Tisza őszinte támogatására nem számíthat. Volt gondja Tiszának, hogy Khuenben ezt a föltevést megérlelje. Hir szerint mindig így felelt neki: „Én támogatlak; de a nehézségek igen nagyok; a felelősség egészen a tied.”

A korona tehát földelte Tiszát és háromnegyed órai kapacitáció után Tisza kegyes volt teljesen megpuhulni. Vagyis: jól kiszámított ravasszággal Tisza úgy játszott, hogy a válság parthéjában ő legyen a döntő kártya. Ha meg nem puhul: Khuen nem lehet a kabinet feje. Már pedig Khuen már a múlt év júniusában is jelöltje volt az udvarnak, kit akkor csufosan visszautasított a liberális párt. Azóta a király és környezete, a monarchikus princípiumnak teljes érzékenységgel törekedett arra, hogy önmagának és jelöltjének elégtételt szerezzen, ha mindjárt a Wekerle megbuktatásával és a liberális párt megalázásával is.

Tisza ezt jól tudván, a minthogy minden politikai egyéniség is tudta ezt,

akként játszott, hogy lehetőleg rajta forduljon meg a korona óhajlásának teljesedésbe menése. Azért ígért tehát Khuennek csak immel-ámmal való támogatást, hogy ezt hirül vigyék a királynak, s a korona maga elé hivatassa őt, engedékenységeinek megkísérlésére.

A játék sikerült. Tisza ma kihallgatást nyert — s a korona megelégedéssel bocsátotta őt el, ki saját álláspontját jobbágyi hűségéből alá tudta rendelni a legmagasabb kívánságnak. Ebből megítélheti az udvar, hogy Apponyi rebellis hajlamu ember, a kiszilárdul ragaszkodik meggyőződéséhez; de Tisza konzilliáns, a kire bátran lehet számítani nehéz napokban. Ezajátszma Tiszának bizalmat s István fiának miniszterséget szerzett.

A fordulat — mint mondtam — annyira váratlan, hogy Bethlen András gróf ma el is utazott Meránba. Szerepét befejezettnék hitte. Azzal távozott, hogy Bánffy a helyzet ura.

Mikor Khuennel tudatták a változást, első dolga volt Bethlennek sürgönyözni, hogy azonnal térjen vissza. A sürgönyt Bethlen Pragerhofban kapja meg, s onnan fog a legközelebbi vonattal visszatérni.

Nem ide tartozik azt találgatni, hogy kik lesznek a miniszterek. De ide tartozik rámutatni arra, az országos szerencsétlenségre, hogy Magyarországon kormányelnök lehet olyan ember is, ki a magyar közéletben részt nem igen vett, s kit talentumánál fogva csak alárendelt, de érzelménél fogva semmiféle szerep sem illethetne meg hazánkban.

Minden egyebet mellőzve, megemlítek egy széles körben elterjedt hírt, a melynek hitelessége csak a jövőendő által nyerhet végmegoldást.

Ugy beszélnek, hogy Bécsben, hetekkel a Wekerle lemondásának elfogadása előtt, Bánffyval tárgyalásokat folytattak az iránt, hogy esetleg kabinetet alakítson. Ez alkalommal Kálnoky gróf a magyar helyzet egyik megoldási módjaként azt említette volna föl, hogy a jövő kabinet elnöke **het-ven** nemzetiségi képviselőt hozzon be a házba, és puhatolózott Bánffynál ezen terv lehetősége iránt. Hir szerint Bánffy ezt a tervet olyan kategorikusan utasította vissza, hogy később a szélsőbal legszélsőbb padjára ülni, mint segédkezni annak megvalósításában. E sorok írója tudakozódott ez iránt a Bánffy intimusainál, de se tagadó se megerősítő választ nem nyert.

Némi világot vet azonban erre a hirre azon tény, hogy a nemzeti kasszinóban közelebből Bethlen András panaszkodott a fölött, hogy Khuenről azt terjesztik, mintha terve volna 70 nemzetiségi képviselőt behozni; — mire egy előkelő államférfi azt jegyezte meg, hogy az ilyen hírt könnyű meczáfolni.

A czáfolat azonban nem történt meg. Ellenkezőleg; tegnapelőtt ezikket hozott az Agramer Zeitung és a Fremdenblatt. Ezen utóbbi újságot a külügyminiszter sugalmazott közlönyének tekintik. A két cikk igen egybehangzó volt. Mindkettőben azért tartják kívánatosnak a Khuen-kabinetet, mivel töle bizonyosan remélik, hogy megfékezi a magyar sóvinizmust és a nemzetiségeknek illetékes jogkört biztosít az állami életben. Ezek a cikkek sincsenek még meczáfolva.

Ezzel szemben Bánffyt mindenki jó magyar embernek tartja.

A vélemény alkotást most már bátran bizhatom az olvasóra.

Politikai hírek.

A parlament feloszlátása. Budapestről vett értesülés szerint a jövőendő miniszterelnök, bárki is legyen az, legfelsőbb helyről,

mindjárt kineveztetése alkalmából megkapja a felhatalmazást arra, illetőleg a korona hozzájárulását ahhoz, hogy szükség esetén a parlamentet feloszlatassa és új választásokat elrendelhesse.

Kilépés a szabadelvű pártból. Egy váratlan hír lepte meg a szabadelvű párti klubot. Ürményi Bernát Versez város orsz. képviselője kilépett a pártból s ezt a pártelnökséghez írt levelében már tudatta is. Ürményi Bernát nem volt nagy barátja a kormány egyházpolitikájának, s ebből nem csinált titkot, de azért bent maradt a pártban, sőt meg is szavazta a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot. Ürményi a pártönkivüliek csoportjához csatlakozott. Ürményi egyuttal levelet intézett Bánffy Dezső báró képviselőházi elnökhöz, melyben leköszön a könyvtári biz. tagságról.

A válság.

Budapest, január 6.

A király értekezése.

Ő felsége a király vasárnap reggel öt óra 40 perczkor külön udvari vonaton — melyet Ludvig Gyula, az államvasutak elnök-igazgatója vezetett — Bécsből Budapestre érkezett. A király kíséretében jöttek ez alkalommal gróf Paar Ede és Bolfras főhadsegédek, a kabinetiroda-részéről Marzós udvari titkár, — a ki Demelus udvari titkárt váltotta fel és a ki a kihallgatásokra most az előjegyzéseket végzi — valamint több udvari fourir is.

Még odakünt majdnem teljes sötétség volt, mikor az udvari vonat berobogott a nyugati pályaház udvarába, hol Beniczky Ferenc pestmegyei főispán, Ráth Károly főpolgármester, Sélley Sándor főkapitány és Daróczy állomás-főnök voltak jelen ő felsége fogadására. A király az üdvözléseket katonásan viszonzta s Beniczky főispánt szolította meg.

Néhány percznyi időzést után ő felsége az udvari várótermen áthaladva, beült a már várakozó fogatába és kíséretével együtt felhajtatott a királyi várpalotába.

A mai kihallgatások.

A király már a mai napot felhasználta arra, hogy informáltassa magát a politikai helyzet fölül; a döntés ma sem történt meg, sőt az események mindinkább annyira bonyolulnak, hogy egyáltalán senki sem tudja, mikor és miben fog a krízis végződni.

Már délelőtt tizenegy órakor fogadta a király Szilágyi Józsefet, a főrendiházi elnököt, 12 órakor pedig Bánffy Dezső bárót az országgyűlés másik házának prezidensét kérérté magához. Egy órakor Széll Kálmánt hallgatta meg, 2 órakor pedig „nagyon hosszúságú kihallgatás” fogadta Khuen-Héderváry Károly gróf horvát bánt.

A kihallgatások ma a ezzel véget értek, politikai körök véleménye szerint azonban holnap folytatattatni fognak és valószínűnek tartják, hogy ellenzéki politikusok is fognak meghívást kapni a második koronatanácsba. Ugy hallatszik, hogy Tisza Kálmán és Wekerle Sándor is kaptak meghívást hétfő délelőttre.

Az a hir, mintha a király már ma Wekerle Sándor miniszterelnököt is meghallgatta volna — nem felel meg a valóságnak.

Váratlan fordulat.

A kormánykrízis dolgában tegnap váratlan fordulat állott be. A király, miután azokat a férfiakat fogadta volt, a kiket Wekerle ajánlott a kabinet megalakítására alkalmas emberekül, nevezetesen Szilágyi Józsefet, Bánffy Dezsőt és Széll Kálmánt, utolsónak ismét gróf Khuen-Héderváryt hallgatta ki, a kiről közudomásu, hogy a koronának miniszterelnök-jelöltje.

A koronának arra a kérdésére, vajjon hajlandó volna-e s vajjon alkalmasnak látja-e a helyzetet arra, hogy tartóssággal kecségető kormányt alakítson, gróf Khuen-Héderváry, a szabadelvű pártban elterjedt hírek szerint kijelentette, hogy az adott viszonyok alapos tanulmányozása után, a szabadelvű párttól várhat ugyan támogatást, de ez a támogatás nem ígérkezik oly melegnek és lelkesnek,

hogy az alakítandó kormány stabilitását biztosíthatná.

A szabadelvű pártban, a melynek körében a bán tegnap este ismét megjelent, ezt a hírt meglepődéssel, sőt megdöbbenéssel fogadták, s a párt oszlopos emberei még az est folyamán megtettek minden lehetőt, hogy rábírájk Khuen-Héderváryt a korona megbízásának elfogadására. Reá mutattak vele szemben arra, hogy a pártban minden komoly tényező kötelezőszeríten kész őt támogatni, a miről az utóbbi napokban meg is győződhetett a gróf Csáky Albinnal, Wekerle Sándorral, Szilágyi Dezsővel, Széll Kálmánnal és Tisza Kálmánnal folytatott beszélgetései során.

A gróf az este még nem határozott, a mai nap folyamán ismét kihallgatásra megy a királyhoz s nincs kizárva, hogy az utolsó perczben mégis rászánja magát a kabinet-alakításra.

Tisza és Szapáry.

Budapest, jan. 7.

Wekerle miniszterelnök két elődjét, Tisza Kálmánt és Szapáry Gyula grófot fogadta ma magánkihallgatáson a király.

Tisza Kálmán háromnegyed 11 órakor érkezett tel a budai várakba és fél 12 órakor távozott onnan; Szapáry Gyula grófot pedig ötnegyed óráig tartó magánkihallgatáson fogadta a király déli 12 órakor.

A kihallgatások ezzel előreláthatólag befejeződtek, a döntés azonban még nem történt meg.

A felhivatalos jelentés a következő:

Ő Felsége ma 11 órakor délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Tisza Kálmán képviselőt. 12 órakor fogadta a király Szapáry Gyula gróf képviselőt. Ezzel be vannak fejezve, értesítélünk szerint, a kiváló politikusok kihallgatásai; döntés a kabinetalakításra való megbízás iránt azonban a holnapi nap előtt nem várható.

Megszületett!

A király ma délelőtt 11 órakor fogadta Tisza Kálmánt, 12 órakor pedig Szapáry Gyulát. Tisza Kálmán audienciája alkalmával a felség elhatározta, hogy **megbizzá Khuen-Héderváryt a kabinet alakítással.** Ez elhatározásához képest **ma délután két órakor magához hívatta a bánt s vele a megbízatást közölte.**

Mint haljuk, Tisza Kálmán elszlatta ő felsége utolsó kételyeit is és meggyőzte őt annak lehetőségéről, hogy Khuen-Héderváry gróf meg fog felelni a hozzá fűzött reményeknek és maradandó kabinetet fog alakítani. A bán még ugyan tegnap kinyilatkozta, hogy minden kabinetalakítási reményével felhagyott, ma azonban mégis elfogadta a legfelsőbb megbízatást, de az egyes tárcák betöltésére nézve a királytól néhány napi határidőt kért.

Eddig Héderváry még senkinek sem kínált tárcát, ha csak Tisza Istvánnak nem, a ki több, mint egy heti távollét után tegnap Budapestre érkezett és ma d. e. hosszabb ideig értekezett Wekerlével. Ezen értekezés tárgyát pedig alig képezhette egyéb, mint a pénzügyminiszteri tárcza átvétele. Ezzel kapcsolatban meggyezhetjük azt is, hogy Lukács László hajlandónak nyilatkozott arra, hogy államtitkári állásában a Khuen-Héderváry-kabinet pénzügyminisztere alatt is megmarad.

Tegnap még minden jel arra mutatott, hogy Bánffy Dezső lesz a miniszterelnök, annyival is inkább, mert Héderváry, mint főntebb is említettük, felhagyott minden reménnyel és ehhez képest gr. Bethlen András, a ki a Héderváry-kabinetnek okvetlenül tagja lesz, elutazott Meránba. Ma Bethlen András grófot táviratilag hívták vissza.

Holnapután, szerdán, Wekerle miniszterelnök be fogja jelenteni a képviselőházban a jelenlegi kabinet visszalépését, valamint azt hogy a király az új kabinet megalakításával Khuen-Héderváryt bízta meg.

A szabadelvű párt nagyszignációval fogadta Khuen-Héderváry kinevezését, nem lelkesedik az új miniszterelnökötől.

nökört, de a pártból senki sem fog kilépni.

Mielőtt Wekerle, Szilágyi és a szabadelvű-párt többi korifeusai belegyezték volna Héderváry miniszterelnökségébe, a lehatarozottabb kijelentést kérték tőle arra nézve, hogy az eddigi kabinet egyházpolitikáját teljes épségben fön fogja tartani. A mi annyit jelent, hogy a már szentesített javaslatok teljes egészükben keresztültivessenek, a hátralévő két törvényjavaslat pedig mielőbb elintézés alá kerüljön.

Az utolsó öt év.

Ezen a czimen Busbach Péter képviselőtől, a szabadelvű párt tagjától egy brosr jelent meg, melyben kiméletlenül leleplezi a Tisza-Szapáry és Wekerle-kormányok hibáit, főleg az egyházpolitikának okatlan erőszakolását.

Szapáry Gyulát, ugymond, főleg az, buktatta meg, hogy föltétlenül és egyed akarta a helyzet ura lenni, tényleges meg buktató, a azonban a szabadelvű párt volt. És itt következik a brosrnek „Egyházpolitikai reform és Szapáry bukása” czimű fejezete.

Szapáry gróf mint 1892-ben észrevette, hogy a kabinetben áskálódának ellene és hogy a pártban mind sürűbben hallatszanak hangok, amelyek a miniszterelnök vezetőképeségével szemben bizalmatlanságot fűjtek ki, Bécsbe ment, hogy a kabinetben történt meghasonlósárlt jelentést tegyen és fölhatalmazást kérjen kabinetjének rekonstrukciójára. És ez lett a megölő betűje.

A mig ő Bécsben járt pozíciójának megerősítése czéljából, a párt legtekintélyesebb tagjai szövöztek a megbuktatására s döntő harcban a lázadás zászlajára jelszó gyanánt az egyházpolitikai reformkat írták, az elkeresztelési kérdés egyedüli orvossága gyanánt előtérbe tolták a kötelező polgári házasságot és a polgári anyakönyveket.

Erre természetesen nagy mozgalom kezdődött a klubban. Busbach a mozgalom elején nem volt ideháza s mikor november 3-án a klubban megjelent, csudálkozva látta a nagy változást, a szenvedélyes levegőt s a korifeusok körül való csoportosulásokat.

És itt átdadjuk az elbeszélés fonalát magának a brosr szerzőjének.

„Egy ideig — ugymond — álmélkodva néztem mindezeket, majd felizgatva a látottaktól, oda fordultam egyik vezéregyéniséghez és azt kérdeztem:

— Micsoda jelenetek ezek? Micsoda igazgatottság uralkodik itt egy oly kérdés felett, a melyről két hét előtt még alig beszélt valaki?

— Ki kell ugratnunk a nyulat a bokorból, látnunk kell, meddig terjed a Szapáry szabadelvűsége.

Ez volt a válasz.

Meggyegyzem, hogy ekkor Szapáry gróf még Bécsben volt. Másnap ismét felmentem és félreléve figyeltem meg az előttem lefolyó, a mult esetekhez egészen hasonló jeleneteket, a mikor egy másik korifeusa pártunknak mellém ült és azt kérdi:

— Nos, mit mondasz-e mozgalmakhoz? Beletalálod-e már magad?

— Rendkívül meg vagyok lepetve — felelém — hogy a kérdés annyira akuttá vált, mert azt hiszem hogy egy ily nagy terv megvalósításához minden előfeltétel hiányzik. Nem hiszem, hogy egy hasonló törvényjavaslat beterjesztéséhez a korona beleegyezését fogja adni; nem hiszem, hogy a főrendek egy ily törvényt megszavaznak; és nem hiszem, hogy az végrehajtható lenne a köz igazgatás államosítása előtt.

— Ez utóbbit én se hiszem, válaszolá a korifeus, de azt tartom, hogy a kormány azzal kezdi miszerint a törvényjavaslat már készülöben van és rövid idő alatt be is terjeszti. A mi a végrehajtási közegeket illeti, ez szerintem csak pénzkérdés, mert a hol ilyenek hiányoznak, oda azokat ki lehet nevezni. Hogy a főrendek első alkalommal meg nem szavazzák, az valószínű; de ha látják, hogy egy ily törvény létrejötte a koronának is kívánsága, akkor többszöri üzenetváltás után bele fognak egyezni.

A mi végre a koronát illeti, ha meggyőződik, hogy a szabadelvű párt ez intézmény létesítését komolyan és határozottan

kívánja és csak ez áron lehet azt összetartani: nézetem szerint megadja jóváhagyását. A klubból távozza, annak lépcsőjén találkoztam a kormány egyik tagjával és elkereszt intéztem hozzá:

— Miképp vált a kötelező polgári házasság intézménye egyszerre oly égető sürgőssé a kabinet egyes tagjai előtt?

— A kabinetben már hónapok előtt fölvetve a kérdés, volt a válasz, mert utólag is egyszer tudunk kell: lehet-e egyházpolitikát csinálni vagy sem? Mert eddig sem személyi, sem dologi kérdésekben a Vatikánal boldogulni nem tudtunk. A mit napal létesítettünk azt éjjel láthatatlan kezek megsemmisítették.

Ilyen nyilatkozatok és magyarázatok nyújtottak némi támpontot a helyzet lelejtésének megítéléséhez. A párt rendezői az akcióhoz megnyerték a párt nagytöbbségét és hallgatásra bírták a másik részét, úgy hogy, mire Szapáry Gyula gróf Bécsből visszazért, a helyett, hogy ő zárhatta volna ki a vele ellentétes kabineti tagokat kormányából — a párt őt magát ejtette el.

Ime így született meg az egyházpolitikai reform, melynek honboldogító szükségességét a kormány és pártja elodázhatatlannak jelenté ki, s a melylyel szétváltak a nemzet békéjét s nyugalmát. Ehez nem kell kommentár.

Iskolai padok feliratai.

A legtöbb irodalom történetíró úgy definiálja az irodalom történetének keretét, hogy ez az összes írott emlékek foglaltatja. Így tehát az iskolai padok feliratai is az irodalmi emlékekhez tartoznak s illő véltük foglalkozni.

Ne várjon azonban tölem az irodalomtörténet teljes kimerítő méltatást, mert csak gyöngye kísérletezést fog kapni ezen sorokban, mivel irodalomtörténetünk irodalmunk ezen ágával eddigleg egyáltalán nem foglalkoztak s így én teljesen ismeretlen erdőben járok s lehetetlen ennek minden virágát egymagamban felkutatni.

De lehet, hogy érdeklődést keltek irodalomtörténet buvárainak között ezen nem kis cinylendő irodalmi emlékek felkutatására, s ezzel én örök nevet szerzek magamnak utóbbi litteratorkaink díszes pántheonjában.

A fejlődés feltüntetésének kedvéért az elemi iskolák padjainak feliratait kezdem ismertetésem.

Előbb azonban általánosságban szükséges egyet-mást elmondanom ezen irodalmi emlékekről, s a módszerről, melyet ezek megítélésében szükségesnek tartok.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy az iskolai padok feliratai is — mint a legtöbb felirat — a belőlük vonható következtetések értékénél fogva bírnak leginkább beccsel. Én is megkísérleltem ezt a nehéz módszert alkalmazni.

Az elemi iskolák padjain rendszerint csak az ott járt gyerekek nevei olvashatók. De a neve aztán minden valamire való iskolai gyerekek feltalálható, dacára a szigorú tilalomnak s a gyakori nadrágkiporozásnak, mely a padot rongálóknak osztályrésztul a tanító mestertől kijut.

És hogy ezen korban csupán csak nevéket akarják megörökíteni az iskolás fiuk,

annak megvan a maga természetes oka. Ezen korban csak az ének erős érzete él a gyermekben, mely érzet az összes külvilági fogalmának érzetét kizárja a lélekből. Természetes tehát, ha a gyermek ezen érzetnek mindenképen örök emléket akar emelni, s ha ebből kifolyólag az elemi iskolák padjain név után diszeleg.

Az elemi leányiskolák padjain szintén csak pusztá nevek olvashatók, mi azon nevezeteschichológiai fölfedezésre vezet bennünket, hogy ez időt még a két nem között a gondolkodásban nincsen különbség, a mi pedig a leány és fiú felsőbb tanintézetek padfeliratainak összevetéséből szépen előtűnik. De mégis már a két nembeli elemi iskolák padfelirataiból is konstataható az a régi igazság, hogy a nő gyöngébb, fejletlenebb, alacsonyabb, mint a férfi. Ez következtethető legálabb abból, hogy míg a kis iskolás fiúk mindig teljes nevéket adják át az utókor emlékének az iskolai padokon, addig a leánykák közül sokan megelégszenek azzal, hogy egy kis kört pingálnak föl a padra, közepén egy nagy ponttal (kis malacozsal) a mely pingálmánnyal pedig a kis leánykák szintén saját nevéiket akarnak az iskolában örök emléket emelni, de a mely pingálmány egy teljes névfelíráshoz ép oly viszonyban van, mint a barbár indián a művelt párisihoz.

Az elemi iskolák padjainak névfelírásai folytatódnak az alsóbb osztályú gimnásiumokban is. Itt is leginkább a nevéket szeretik felírni még a padokra a fiuk. Csak hogy itten már nem oly őseredeti állapotban jelenik meg a név, mert ez időt már valamelyest a külvilág is létezik, nevezetesen egy kis történelmi érzék él már ekkor a gyermekben. Ehez képest az alsóbb gimnásztikák nevei efféle járulékokkal találhatók meg a gimnásiumok padjain: Görbe János gymn. II. o. t., vagy pedig Gyárló György 1867, vagy így: Széles István, Kolozsvárt stb.

A külvilág fogalmának felfogása aztán mindinkább erősödik — az ifjak lelki letében, olyannyira, hogy egy időben, a gimnázium felsőbb osztályaiban a közérdeknek eleven érzete ki is szorítja az ifjú szívéből az egyéniségnek s az egyéni érzeteknek érzetét. Ehhez képest a gymnasiumok felsőbb osztályainak padjairól a névfelírások eltűnnek s az ifjaknak a közérdeket szolgáló ideális musa nyilatkozik meg hiven a gymnasiumok felsőbb osztályainak padfeliratain. Saját nevé helyett e szerint felírják itt az ifjak a padokra választott eszményképüknek a nevét. Gyakorkor ezek a nevek: Shakespeare, Petőfi, Kossuth, Beranger, Széchenyi, Madách stb. Némelyik pedig a saját felfogása szerinti nagysághoz mérten sorakoztatja a kiváló költőt, vagy államférfiak nevét. A költők között mindig a Shakespeare é az első, s az Petőfi é a második, Goethe é a harmadik és Madáché a negyedik rangfokozat. Ezen nagy nevek mellett gyakran találhatók a felsőbb gymnasiumok padfeliratai között ama nagyoknak műveiből kivett emléksorok, pl.: „Nyelvben él a nemzet“, „Jó hazafinak lenni nehéz, de nem lehetetlen“, „Az író, kit a dicsőség szomja vezérel, holdként világít, de melegíteni nem fog soha“ stb. stb. S bizony ezen egyszerűen odavetett nevekkel, vagy emlékmondatokkal mindennél világosabban élénk tünik az ezen korbeli ifjaknak mindent átvaló, tiszta idealismusa.

A gymnasiumoknak a leányintézetek közül megfelelnek a felsőbb leányiskolák. — Itt is az egyéniség helyett az eszméiség, idealizmus az, mi ez időt a leánykák szívében lakik s mi padjaik feliratain meg nyilatkozik. S az eszmék, melyek e korban a leánykák szívét eltöltik, s miket drámai rövidséggel a padokra fölírnak kérdő és felkiáltó jelek kíséretében, effélék:

XXXVIII.

Londonnak egy csendes kis külvárosában, melyet két egyén, kik érdekeltek voltak benne, méltán nevezhetek volna Éden kert-jének, de a melyet tényleg az emberi nem többi része a prózai Baling név alatt ismert, egy fiatal pár volt, kiket a pap ez előtt egy órával adott össze, egymást átölve a diványon ültek.

Ők, mint ilyen párok ilyen pillanatokban rendesen szoktak lenni — boldogok voltak; minden gondolatuk egymással volt elfoglalva, minden hozzá tartozókról megfelleltek és szerelmüknek főséges önzéseiben saját magukon kívül mindenkiné a sorsa iránt a föld színén közönyösök voltak. Például — űk legkevésbé sem törődtek azzal — ámbár nem is tudtak róla, azonban nem is gyaníhatták volna, hogy eltűnésük felett a külvilágban még most sem csitulap le a vihar, hogy a szülők és barátai sorsuk felett valószínűleg meg vannak döbbenve és kétségbe esve, az őket egy pillanatig sem zavarta.

Végre az egymással voltak — mit törődtek űk a többiekkel? — Nekik senkire sem volt szükségük — űk egyedül kívántak lenni.

Még a mosolygó Morris dada belépte is zavarta őket, midőn az ebédre vonatkozó fontos kérdésekkel haborgatta őket. — Morrisné a vasárnapi zöld selyem ruhájában öltözve az ajtó nyílásban megállott és mosolyogva nézett rájuk.

És kérem Beván asszony, mit parancsol ebédre? kérdé szeliden.

Oliva megrettent új nevének a hallására, arca elpirult; szemei bátoratlan zavarral találkoztak a Dávid szemeivel, s a Morrisné kérdésére nem felelt.

— Asszonyom, miután ma a menyegző napja van és a Dávid urfié — az isten áldja meg őtet, — folytatá a jó asszony, a ki az ifjú pártól nem kapva összefüggő választ okosabbnak vélte sugalmazással segíteni rajtuk, mert az élelmi cikkeket hordozó szekér senkinek az áldása előtt nem szokott hosszasan

Halál?! Szerelmek?! Menyország?! Jégváltás!!! Menyasszony??? Méreg!!! Öngyilkosság!!! stb. stb. Ezen röviden odavetett szavak s az a tömegtelen kérdő és felkiáltó jele nagyon sok lelki tartalmat fejeznek ki, saethetikai szempontból konstataható, hogy az iskolai padok feliratai között követelelenebb erővel ható alig van, mint épen a felsőbb leányiskolák padfeliratai.

A gymnasiumok és felsőbb leányiskolák után az egyetemek és a tanítónőképezdek következenek időrendben.

Az egyetemi ifjuságban is lobog még az idealizmus melege, csak hogy az egyetemi ifjak már nem keresik oly nagyon távol idealjuk tárgyát, mint a gimnásztikák s űk már csak a női idealnak hódolnak; de a város nőisépségei mind meg vannak örökítve az egyetemi padokon. Találhatók fölös számmal efféle nevek:

Sáríka, Ida, Anna, Marcsa, Margit stb. stb. Néha ilyen változatban: Iduskám! Drága Eliz! stb. Ott találhatók minden látogatottabb teremben (még csak a filozopterek tantermeiben is, bár ezek azt állítják, hogy a néha vendégként megjelenő jóságok firkantották) a kolozsvári színház primadonnáinak és művésznőinek nevei: Örléy Flóra, Káry Klára, Fabianek Berta, Sipos Etelka, Maróthy Margit, Szerémi Gizella, Dolly Emma stb. stb. Sőt ott diszeleg már többféle változatban az Inkey Gizella és Tárnoky Giza neve is.

Kimondhatnám még, mennyi érzés és elragadtatás sugárzik felénk az egyetemi padokról ezen oda vésett női nevekből!

Még csak röviden említem meg a tanítónőképezdek padfelírásait. Itten eltűnik a világi hiuság kultusza; mely filozofiai és paedagogiai bölcs mondanások szólnak hozzánk a padokról némi resignációval: „Sok kincs van a gyermekek lelkében, csak föl kell azt kutatni“ — „A tudás és lemondás a böcsék erénye.“ stb. stb.

Az egyetemi padok feliratai után a honatyák padjainak feliratai következzenek. A t. honatyák azonban nem szoktak semmit sem fölírni az országház padjaira. Állítólag azért mert sokkal komolyabbak. De az a nézet sem egészen légből kapott, hogy azért, mert nincs lelkükben oly erő és buzgóság, mely mindenképpen meg akar nyilatkozni.

r—s.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 8.

— Lapunk mai első cikkére e helyen is figyelemztetjük olvasóinkat. A közleményt megbízhatól kézből kaptuk, ki lapunkat azzal a megistelő fölvetéssel kereste föl, hogy, talán az egyetemen közlőny, mely nem áll politikai és pénzügyi kottériák szolgálatában, melyről tehát hiszem, hogy a leplezetlen igazságot nyilvánosságra meri hozni! — E fölvetés nemcsak elégtétele a mi munkásságunknak, hanem kötelező is arra, hogy független szókimondásunkat eszentul is folytassuk.

— A kolozsvári róm. kath. egyházköz-ségi képviselő-testület kiegészítése. A kolozsvári róm. kath. egyházköz-ség képviselő-testületének 1895-ik évre vonatkozó kiegészítése előkészítésére alóírtak személyében bizottság küldetvén ki, felkértek azon kolozsvári illetőségű róm. kath. lakosok, kik a képviselő-testületi tagságra jogosultak és szabálysze-

rűen minősítvék, szíveskedjenek ezt akírásban, akár szóval a főtéri plébániai hivatalban, vagy alóírtak bármelyikénél 1895. január hó 20-ig bejelenteni.

Tájékoztul megjegyeztetik, hogy a szervezeti alapszabályok szerint a képviselő-testületnek tagjai:

a) a kolozsvári r. k. plébános és segéd-lelkészek;

b) a kebeli tisztviselők közül a gondnokok, pénztárnok, jegyző, ügyvéd, s a Szent-Erzsébet aggház gondnoka és ispánja;

c) az erdélyi püspöki egyházmegye ig. Tanácsának Kolozsvárt lakó tagjai;

d) a Kolozsvár városi tanács kebelében időnként valósággal szolgálatot tevő róm. kath. tanácsosok, levéltárnok és a városi képviselő-testületének róm. kath. tagjai, nemkülönben a kolozsvári kir. törvényszéknek és kir. járásbírósnak róm. kath. elnöke, államügyész, bírói és albírói, a kolozsvári kir. tábla róm. kath. elnöke, tanácselnökei, főügyésze, bírái s az első bíróság albiráival egyenlő rangu tisztviselői;

e) a kolozsvári r. k. közép-tanoda rendes tanárai;

f) a Kolozsvár városában állandóan lakó és működő r. k. tudorok, sebeszések, ügyvédek, mérnökök, egyetemi tanárok, akadémiai művészek, a Kolozsvárt levő kolostorok előljárói és a kolozsvári r. k. elemi tanodák igazgatója s r. tanítói;

g) a kolozsvári r. k. hívek közül száz önálló egyén, ki legtöbb adót fizet, az adómennyiség sorozata szerint.

Kolozsvárt, 1895. január hó 7-én. Bíró Béla apát-plébános, Benel Ferencz biz. tag, Nagy Kálmán gondnok, Mák Ferencz hitk. jegyző.

— Az E. M. K. E. igazgató választmánya f. hó 12-én d. u. 3 órakor a városházán rendes havi ülést tart. Eü ülése a választott és alapító választmányi tag urakat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvárt, 1895. jan. 8. Gróf Bethlen Gábor elnök, Sándor József t. alelnök-főtáitk. Az ülésen jobbra iskolai és óvó folyó ügyek fognak tárgyalatni.

— Az E. M. K. E. éalarczos-bálja nem február 2-án, hanem február 11-én lesz. Oka ez elhalasztásnak az, hogy a katonatiszt-kar febr. 2-ára korábban egy táncvizalmat tűzött ki. Minthogy pedig Hild Gyula altábornagy, mint az E. M. K. E.-bál védnöke szíves közbenjárása alapján az E. M. K. E.-bál rendező bizottságába a tiszt urak is felvették; az előzetesben és udvariaság kötelessége volt az E. M. K. E. rendező bizottsága részéről a bálnak elhalasztása. Kérjük a közönséget, szíveskedjék ezt tudomásul venni és előkészületeit ennek megfelelőleg intézni.

— Jégünnepély. A kolozsvári korcsolya egyet választmánya szombaton tartott választmányi gyűlésen a jégünnepély eszméjét örömmel fogadta. A napokban a modozatokra nézve már beszélgetések is folytak. A döntés különben a választmány esztörtöki gyűlésen lesz, melyre az ifjuság küldöttei is meghívvatnak.

— Alapítványok a diák-asztal javára. A menza-bizottság ma a következő alapítvány

összegeket kapta. Dr. Meltz Hugó rektor 100 frt, dr. Haller Rezsóné szül. Groisz Emilia és dr. Haller Rezsó egyenkint 100—100 frt alapítványt tettek gyermekük néhai ifj. Haller Rezsó egyetemi polgár nevére és emlékeztére. A nemes alapítók fogadják e helyen is a diákasztal elnökségének forró köszönetét.

— Jogászbál. Tudatni kívánom, hogy a kik a f. hó 17-én tartandó jogászbálra páholyokat, illetve erkély üléseket jegyeztek elő, azokat nálam (belkirály utca 15. szám alatt) városi Árvaszék naponként d. u. 3—5-ig) átvethetik. Ugyanott jegyek már előre válthatók alsó-közép páholy 12 frt, felső páholy 7 frt, első emeleti erkélyültes 3 frt, másodemeleti első sor 2 frt, a többi 1 frt, karzati ülőhely 1 frt, állóhely 40 kr. Balázs Árpád bizottsági pénztáros.

— A jogász-bál alkalmából egy zenei ujdonság is be lesz mutatva. A csinos zenedarabnak, — melyet Horovitz József szerzett — „Jurista keringő“ a czime.

— Táncvizigalom. A kolozsvári kereskedő ifjak folyó év január hó 19-én a Központi szaló dísztermében zártkörű táncvizalmat rendeznek mely igen látogatotnak ígérkezik. A vizalomra szóló meghívók kiküldése folyamatban van.

— A .kolozsvári Izabella egyesület“ iránt a vidéken nőttön nő az érdeklődés. Az egyesület céljával behatóan foglalkozik a védők s ajánlják, hogy az egyesület működését a vidékre is terjessze ki, fiókok alakítsa által, vagy pedig működésének a vidékre más módon való kiterjesztése útján. Az egyesület közelebbi közgyűlésének a feladata lesz irányítani az egyesületet a tekintetben, hogy működését miképpen terjessze ki a vidékre.

— Örökbe adás. A Kolozsvárt Beldi Ákos grófné vezetése alatt most alakult Izabella-egyesület működését egy humánus eszelkedettel nyitotta meg ez év elején. Egy szegény 13 éves intelligens árva leány örökbe adását közvetítette egy vidéki uri családhoz. A közvetítést az egyesület közp. irodája végezte. A szegény leány halatát szívvel fog gondolni mindig arra az egyesületre, a mely szülők helyett nemes leltű szülőről gondoskodott részére. Az egyesület meg két árva leányt óhajt elhelyezni örökben uri családokhoz. Mind két leányka ép, egészséges testalkatu, egykor jó módban élt családnak a tagjai, vallásuk r. kath.; irni olvasni tudnak. Az egyik 11 éves, a kisebbik kilencz éves. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek az egyesület központi irodája nyújt.

— Az Izabella egyesületbe ujabban belépett: báró Szentkereszt Zsigmondné kolozsvári kir. törvényszéki elnökne, özv. dr. Szombathelyi Gusztávné, Kúvári Lászlóné urnök. Tagokul mindig lehet jelentkezni Palóczy Lajos főtéri gyógyszerárában, hol a jelentkezőknek tagdíjáról azonnal nyugta adatik.

— Elhelyező-iroda nyilik meg Kolozsváron az Izabella-egyesület védnöksége alatt a Jókai-utca 3. sz. háznál. Az egyesület Ferenczy Károly vezetése alatt fog működni. Az Izabella-egyesület a Feilitzsch Arthur báró

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1895. Január 8.

Aura.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék“ számára fordította:

AMICA.

XXXVII.

(Folytatás.) (73)

És azok közül, kik rémülve állottak körül, nem egynek jutott eszébe, hogy a szegény Blake Joe ez előtt öt évvel éppen azon a helyen rogyott össze és halt meg a szaruk lábainál!

Strange ur másnap reggelig élt, öntudatlan állapotban volt és látszólag nem szenvedett. De nem lehetett rajta segíteni. Azon a mély seben kívül, melyet valami vasszer számmal ütöttek a fején, veszedelmes belső sérülések voltak és a doktor azt mondta, hogy azok közül bármelyik elég volna arra, hogy halálát okozza.

Még élt, midőn Aura a rémület és aggály miatt eszápavda, s a hosszú éjjeli utazástól kimerülve a Gudge ur házához érkezett, hova a férjét vitték, de ámbár az élete még nem volt kiáldva, nem ismerte meg a feleségét. Aura mindvégig — a mi körülbelül egy óra mulva történt meg — az ágya mellett ült. Éppen a halála előtt felnyitotta a szemeit és keze görcsösen szorította meg az Aura kezét. De azt, hogy abban az utolsó pillanatban megismerte a feleségét és kívánt-e néhány bucsusztól szólni hozzá, Aura nem tudta megmondani. Azután néhány pillanat mulva örökre lezárultak a szemei. Az Aura rövid és viharos házasságának vége volt és ő özvegy asszony volt.

várakozni — „asszonyom, talán jó lenne rántott csirke zold borsó körzettel, lazacz hidegen és málna torta sok mazsolával.“

— Oh, igen, édes Morrisné, az pompás lesz! — válaszolá Oliva sebtében.

Ha a jó asszony köménymagos levest, tepertőt és hagyma tokányt ajánlott volna, ő azt is éppen olyan készséggel fogadta volna el és éppen olyan keveset értve hozzá. De az ebéd említésére a férjösztönök kezdtek felébredni Dávidban.

— Oh dada, nem tudna-e még azonkívül valami jó peccsenyét és finom süteményt csinálni? És várjon csak, pezzsgórról is gondoskodjék!

— Természetesen, én magam is gondoltam arra!

— Oh, Dávid lelkem, ne légy olyan pazarló! — elhervéte Oliva.

— Pazarló! — Az esküvőnk napján! Mintha bizony az ember egy ilyen nagy napon lehetne pazar! viszonza Dávid. Dada, menjen és vásároljon be mindent — én nem hagyhatom itt a feleségemet — két üveg pezzsgót vegyen a borkereskedőtől, és mondja meg neki, hogy a legjobbkiból adjon, és egy üveg sherryt is hozzon!

— Hát optörtő bort ne hozzak? Mert tudja urfi, a kisasszonyoknak nagy megpróbáltatás férjhez menni, és az optörtő jó fog a fiatal asszonynak tenni, mondá Morrisné.

— Igen dada, természetesen, hogy azt is hozzon.

— Oh Dávid, meglásd, hogy részeket lesztünk! kiáltá Oliva nevetve.

— Drágám, az ember nem lakodalmazik minden nap, jól kell csinálnunk a dolgot! Menjen dada, lásson utána, hogy minden jó legyen. És gyümölcs is legyen deszertre, és a cukrásznál rendeljen jeges pudíngot és fagyaltot.

Az öreg asszony nevetve ment ki, hogy a lakmározáshoz való előkészületeket megtegye.

Büszke és boldog asszony volt Morrisné

azon este óta, midőn négy nappal ezelőtt az ő „fia“, a ki titokban a nővérei felett mindig kedvezően volt, egy halvány és félnék leánykával beállított hozzá, s tudtára adta, hogy megszöktette a leányt, és annak a szülei és rokoni tudta nélkül feleségül szándékozik azt venni, — mihielyest dispencziót kap reá, de addig azt kívánja, hogy menyasszonyát az öreg dadája gondviselése alatt hagyja.

Dávid az illedelemre való tekintettel nála hagyta Olivát, ő maga egy hotelbe szállott, honnét a következő reggel a belvárosba ment, hogy a dispenczió után lásson és magának és Olivának néhány szükséges ruhameit vásároljon. Természetes, hogy gondja volt rá a Curzon-utczában a testvére házáat elküldni és olyan üzletben vásárolta a kész ruhákat, hol őtet nem ösmerték.

Dávidnak az volt a célja, hogy ne lássák meg, és ne ismerjék meg. Merész vállalatának a kiviteléhez kész pénzhez jutni, egy kissé nehéz feladat volt, az igazat megvallva kénytelen volt az óráját és az óralánczát elzálogosítani, hogy a dispenczió árát kifizethesse. Ezzel a pénzzel és egy kis kölcsönnel, mit szerencsés volt eszközölni, elkezdte annak a szükségét, hogy a Smokinghami bankhoz forduljon, a mi nyomára vezethette volna azokat, kik holléte felől kérdezősködtek volna. Dávid nagyon meg volt magával elégedve midőn úgy találta, hogy felfedezés nélkül és annyi pénzzel volt képes Balingba vissza menni, amennyivel a hét végéig beérhetik.

Ezután a külvárosi templomban törtendő egyszerű esküvőnek a részleteit gyorsan elmagázották. Először a Vikárius hajlandó volt az esketést ellen ellenvetéseket tenni, miután világos volt előtte a szöketetés; de miután mind a ketten teljes koruk voltak, az esketés megtagadására nem volt törvényes joga; és Dávid oly meghatóan festette le a hit szeretők elválasztását a kegyetlen szülők által és azt a szeretet nélkül való házasságot, melyre a fiatal leányt kényszerítették, hogy a gyöngéd szívű lelkész nem tudott kértés nélkül ellentánni.

Tehát a lady Hampstead piknikje után a negyedik napon annak rendje és módja szerint megtörtént az esküvő; Morris dadának jutott az a kimondhatatlan öröm és tiszteesség, hogy a menyasszonyt kiadja. És most miután a dolog megtörtént, nem maradt egyéb hátra mint az, hogy boldogok legyenek és házasságukat a világgal tudassák.

De éppen ez az utolsó kis csekélység volt az, a mi boldogságunknak a látkörére az első felleget hozta. Ugyan azon este, miután a lakmározásnak vége volt, s a rántott csirkehez, lazacchoz, verőmalacchoz tartóhoz jól hozzá láttak, a jeges pudíngot és pezzsgót nem is említve, Oliva egy kissé hátra tasztította a széket az asztaltól, s a szíve mélyéből egy nagyot sohajtott.

— Kedvesem, mi volt az? Miért sohajtottál? — kiáltá a fiatal férj gyöngéd aggodalommal.

— Oh, Dávid, még ma este inrom kelene a papának! — mondá Oliva estiggeteg hangon. Gondold el édes, hogy mi van előttünk!

— Miért gondolnánk most arra? Ma a mi menyegző napunk van. Az égre kérlek engedd, hogy ma estére minden kellemetlenséget feledjünk!

— Édes, engedd, hogy boldogságunkon és szerelmünkön kívül mindenről megfeledkezzünk! — kérlelé a férje.

— Nekem ugy tetszik, hogy már is nagyon hosszasan megfeledkeztünk mindenről, — sohajta Oliva, kinek az utolsó napok lethargikus üdvösségéből a lelkiismerete és félelme ébredezni kezdett. Attól félek, hogy a szüleim borzasztó lelkiállapotban lehetnek miattam. És Aura! Vajjon mit gondolhatott, midőn látta, hogy a Lady Hampstead piknikjére nem tértünk vissza?

Oh, Aura bizonyosan gyanította? azt illeti a te szüleidnek is gyanítani! midőn megtudták, hogy együtt tántú Oliva, mit gondolsz, vajjon bánatában met báró föbe lötte magát?

— Oh, Dávid! ugyan hogy tud nevetni? Szegény ember, én borzasztul viseltem magamat iránta!

elnöklété alatt decz. 13-án tartott gyűlésen ez intézet felügyeletével, mint bizottsági tagokat s mint nagy birtokosokat, hogy úgy a tagok érdekei, valamint a szolgálatot keresők ügye helyesen láttassék el, a következő urakat bízta meg: Deáky Albert ügyvéd, jogtanácsos, Hóry Béla Kolozsvár. árvászéki elnök, Szabó Samu gimn. tanár, Csizsár Gyula megyei hiv., Hindy Árpád a „Kolozsvár” szerkesztője, Boros György unit. gimn. tanár, Lászlár Gyula dr. a kolozsvári női képző-intézet igazgatója, Magyar Gyéza városi alkapolány, Polcz Rezső ügyvéd.

A vidéki hivatalnokok birtokosok és más intelligens egyéneknek felkérte a kolozsvári intézők, hogy szíveskedjenek az elhelyezési intézet megnyitására a népet tájékoztatni és nekik ennek felkereséséhez utbaigazítást és támogatást nyújtani.

Az elhelyezési intézet közvetíti a magyar, német és román ajku szolgálatot kereső férfiak, nők elhelyezését. Előnyök azoknak, kik erkölcsi magukviselése és használhatóságukról jó bizonyítvánnyal bírnak s a kik az egyesület külső tagjai által ajánlatnak.

Az intézet hivatalos óráinak beosztásáról, valamint ügyrendjéről az egyes tagjait s a közönséget a napokban fogjuk tájékoztatni.

— **Színház.** Tegnap K. Gerő Lina betegsége miatt a hirdett „Makrancos hölgy” helyett a „Papa felesége” cz. bohózat került színpadra, melyet, Megyeri Dezső fordítását a nyári szinkronban mutattak be nálunk, a héten pedig a népszínházban is előfognak adni. A darabban Megyeri kettős szerepet játszik, a papát és fiát, s annyira más és más volt a két szerepben, hogy idegen ember föl sem ismerte volna. Mellette Tárnoky Gizella játszott legtöbb buzgalommal.

— **Színház.** Holnap nem lesz előadás a bánya mester előkészületei miatt. Holnapután először kerül színpadra a bánya mester, a madarász írójának legújabb, nagyhatású operette-je, mely a népszínházban állandó repertoirdarabja. A bánya mester főbb szerepeit játsszák: Sipos Etel, Inkey Gizella, Láng Etel, Hadai, Kápolnai, Vendrei és Hegedűs.

— **Karácsonyi ajándékok az árváknak.** Br. Zwergern és neje 10 frt. Sigmund Eleknek 3 frt. Schrader Jánosnak 1 forint 50 krt. özv. gróf Bethlen Sándorné 20 darab jatek és 4 liter mézet, özv. Zeyk Domokosnak egy nagy kosár almát, Kiss Sándorné egy kosár almát, Korbuly Bogdáné 40 drb. kalácsot, Barcsay Domokosné 40 drb. tésztát, Király Gyula 10 drb. kendőt fejre és baba ruhát, Woith Miklós 6 és fél méter batizt báb ruhának és 11 pár keztyűt, Tamási Tamás és fia baba ruhának valót, Goth Manoné, magyarót, fűgét, malozsát, cukkerit, török szilvát és 30 drb. narancsot. A fogyasztási egylet szentjános kenyeret 1 korszor fűgét és 10 drb. narancsot. Fogadják a nemes-szívű adakozók hálás köszönetünket az árvák nevében.

— **Uj pap.** Nagy Albert széki ev. ref. s-lelkész Szász Domokos püspök a napokban kinevezte kolozsvári s-lelkésznek. A derék fiatal pap, ki tanulmányait kitűnő eredménnyel végezte, Kolozsváron nagy tét nyert az szülőjében való munkálkodásra. Örömmel üdvözlöljük állásában és sikert kívánunk munkálkodásához!

— Ne aggódj miatta; meggyógyul szegény, — válaszolá Dávid nyugodtan. Biztosítalak, hogy nem fog megszokadni a szíve; inkább hiszem, hogy a torkosság miatt guta ütést kap és úgy pusztul el, — tévé utána nevetve.

— De Dávid, nem gondold-e, hogy a szülőimnek még ma este kellene írni? — sürgette Oliva.

— Oh, hagyj el drágóm — ne írjunk ma este — ne írjunk ma este; én nem sietek az Eliziumot bevégezni! Holnap semleges késő, vagy holnapután; ha egy nappal előbb vagy később tudja meg anyád, az nem fog ártalmára válni. Édes kis feleségem, felejtse el ezt mostan!

— És én ígérem, hogy komolyan fogok róla gondolkodni — mondjuk, hogy — holnap este — és így még huszonegy egész óráig eszünk teljes békességben — és majd akkor kettőn szerkesztünk egy levelet és bealljuk a mi vétkeinket. De te tudod, hogy mit fog jelenteni az midőn azt tesszük? Itt kell hagyni Ealingben a mi mézes heti üdvösségünket és Londonba az Eaton-térre kell menni, hogy ottan pirongassanak.

— Édesem, nem maradhatunk itten trókké.

— Fájdalom, nem; én azt kívánom, hogy bár maradhatnánk. — A világot felhá, és a világtól elfeledve. De még ezt egy napot nem engedem, — édesem — elküszöm, hogy az még a miénk!

De Dávid hiába tett arra esküt. A reggel megdöbbentő viszhangot hozott neki arról a külvilágról, melyről négy nap óta teljesen megfeledkezett. Reggelizés után észbe látott, hogy már három egész nap óta nem látott újságot. Morrisné nem jaratott újságot — nem látta annak a szükségét és azt mondta, hogy a fiatal lakói annyira el voltak foglalva szerelmeskedéssel, hogy nem gondoltak arra, hogy hírlapot hozassanak.

(Folytatása köv.)

— **Szegény honvédek ujesztendeje.** Nem boldog új esztendő az, a miben azokat a szegény öreg honvédeket részeltették, kik egy-két söt három esztendőn keresztül szakadatlanul kérelmeztek, hogy a törvények szerint őket megillető pár frt havi ellátáshoz jussanak. A sok instanczia, a sok szegénységi, adómentességi, munka- és keresetképtelenségi, öregségi, honvédszolgálati igazolványok kiállítására és felterjesztése után minden 100 kérelmező közül 8—10 honvédnek — vizsgálatul adtak a kezébe egy fizetési ívet, a múlt év utolsó negyedében. Ez íveken megvagyott írva, hogy 1895. január 1 től havonként pénzt ad az adóhivatal, kinek-kinek rangja szerint 3—4—5 frtkat. A szegény honvédek ez egyetlen és valóban sovány reményüket is szétosztatták az új év utáni napokon az adóhivatalok. Nem fizették ki pár frtjukat. Azt mondták, hogy a kormány részéről még nem utaltványozták ki az egykori daliák éhség-csillapító sovány zsoldját. Azt is mondták, hogy a Wekerle-kormány lemondása miatt feledkeztek meg a szegény honvédek ellátásának folyóvátételéről. A szegény öregek most éhesen, dideregve s teljesen elcsüggedten vonszolják roskatag testüket napról-napra minden eredmény nélkül az adóhivatalokhoz. Így állt a dolog a kolozsvári adóhivatalnál is. A kolozsvári honvéd-egylet választmány a hó 3-án sürgős kérést intézett az orsz. honvéd-szervező-egyesülethez, melyben felfejtve az állapotot, kérte az ellátási díjak haladéktalan folyóvátételének kieszakozását, mert tél-víz idején e munkaképtelen, éhező öregeket napokig várakoztatni, reájuk nézve keserves dolog. E felterjesztés kapcsán a kolozsvári adóhivatalhoz ma megérkezett az utaltványrendelet s így az öregek felvehetik a lénungot, a menázsit is csak kirendeli a koldus-bot.

— **Csaló milliómos.** Kinos föltűnést keltett vasárnap Nagyváradon a város egyik leggazdagabb polgárának, Feldheim Izrael kereskedőnek a letartóztatása. Feldheimot azzal vádolják, hogy részes a Lászlómalomban tegnap napfényre derült újabb nagyarányú csalásban. A malom könyveiben a Feldheimtől átvett malom-termékeket meghamisítva vezették be s így több esetben 1000 mm. liszt ára helyett 10 munak az árát tüntetik ki a könyvek. Eddig százhuszezer forint különbözetről van szó, de ez a summa vizsgálat folyásával egyre növekedik. — Feldheimnek Nagyváradon egy egész utcásor háza van s vagonya meghalad néhány milliót. Lakásán tartóztatták le, honnan egyenesen a törvényszéki épületbe vitték. Kihallgatása a késő este órákig tartott a mikor is szabad lábra helyezték. Feldheim ragadja a bűnösségét és az üzleti könyveire hivatkozik. Az ügyesség a csalással vádolt milliómos üzleti könyveit zár alá helyezte, őt magát pedig rendőri megfigyelés alatt tartják. A városban a hir nagy pánikot idéz elő, annyival is inkább, mivel ez az újabb család sokat dönt megint a romlásba. A válságban levő malom ügyeinek további fejleményeit lázas érdeklődéssel várják.

— **A gyógyszerumról.** A berlini „Deutsche medicinische Wochenschrift” legújabb száma fölhívást intéz Németország összes orvosaihoz, hogy a szerügygymódnak a differitizs ellenében való értékéről a gyakorlatban előforduló esetek nyomán nyilatkozzanak. E fölhívásból a következő részeket tartjuk nagyon figyelemre méltónak. A differitizs szerumának hatásáról szóló tulnyomán kedvező nyilatkozatok mind alaposabbá teszik a reményt, hogy az orvosi tudomány egy nagy hoderejű fölfedezéssel, a gyógyítói művészet pedig egy nagy jelentőségű szerrel gazdagodott. A tudomány embereinek egész serege, oly tudósok, a kik föltette állanak a felületes kritika nélkül való gondolkodás vádjának, kedvezően vélekednek fölére. És a mi legtöbbet nyom a modern tudományos kritika mérlegében, Virchow tapasztalatai alapján odanyilatkozott a berlini orvosi társaságnak a múlt év december 5-én tartott ülésében, hogy minden orvosnak kötelessége a gyógyszerumot differitizs betegeinél alkalmazni.

— **Vizbefagyott ember.** Rucsabánya közelében, mint levelezőnk írja, egy oláh embert találtak holtan, a legkülönösebb állapotban. A szerencsétlen ember egy szikláról esett le, fejével a hegy tövében folyó patakba, a mely akkor még lassan-lassan folydogált s nem állapodott meg rajta a jégértéte. De az esést követő éjszaka nagy fagy volt a környéken, úgy hogy a szerencsétlen ember, úgy a mint fejével a patakba esett, oda is fagyott, körülötte pedig sima, kemény jég fedte a patakot.

— **Az 1895. évi nap és holdfogyatkozások.** Az 1895-ik évben két holdfogyatkozás és három napfogyatkozás lesz. Ezek közül csak a két holdfogyatkozás lesz nálunk látható. Az első teljes és március 11-én a reggeli órákban fogjuk észlelhetni. Dél-nyugati Ázsiában, Afrikában, az Atlanti-ocze-

ánon, Amerikában és a Nagy-oczeán északi táján észlelhető lesz a fogyatkozás. A második holdfogyatkozás szeptember 4-én lesz. Nálunk ezt csak részben észlelhetjük majd, miután a hold a fogyatkozás kezdete után 14 percel már lemegy. A napfogyatkozások ránk nézve teljesen láthatatlanok lesznek.

— **Khuen-Héderváry gróf és Szilágyi Dezső.** Szombaton este történt — írja a „N. W. T.” — hogy a szabadelvű párt körhelységében nagyobb csoport állta körül a bánt és Szilágyi Dezsőt, kik élénken beszéltek egymással.

— Hogy is történt az akkor — kérdezte a bán — mikor elhagytuk a szabadelvű pártot? Rögtön új klubhelyiséget béreltünk?

— Nem; — felelte Szilágyi. — Az első tanácskozásokat lakásodon tartották meg s minthogy az igen szűknek bizonyult, és mindig az ágyadon voltam kénytelen ülni.

— De én előbb tértem vissza a pártba, mint te, jegyezte meg a bán.

Reméljük — viszonzotta Szilágyi — hogy ezuttal nem lesz ok hasonló exodusra.

Ez utóbbi kijelentés — mondja a bécsi lap — élesen világítja meg a mostani helyzetet.

— **Európa leghosszabb alagútja** a Gkymesalagut lesz, mely Erdélyből Romániába fog vezetni. A magyar kormány már elrendelte a munkálatok megkezdését, mint-hogy ő vállalta el a nemzetközi felelősséget az iránt, hogy az alagutat 1897. őszén át fogja adni a forgalomnak. Ez lesz Európában a leghosszabb alagut.

— **Monte-Carló.** Egy derék fiatal ember, egy szép fiatal amazon, elegáns ruhában ott fektüdtek a savonai gyorsvonat előtt s várták a halált. Sebesen robogott rajtuk keresztül a vonat. Izeekre szagatta mindkettőt A fejüket letépte, a testüket összeszagatta a vasszőrnyeteg. Nem találtak náluk semmi írást, semmi utbaigazítást, hogy ők voltak. Csak azt tudták, hogy Monte-Carlóba jöttek Savonába, s Monte-Barbóba gazdagon mentek, Savonába szegényen jöttek. Fiatalok voltak, életerősek és szépek.

— **Átvihető-e a tuberkulózis szivarok utján?** Minthogy a szivarok gyártása alkalmával lehetséges, hogy a munkások révén a szivarokra tuberkulotikus fertőző anyag kerülhet, Krez dr. megfelelő vizsgálatokat tett, melyekből kitűnt, hogy annak veszélye, hogy a tuberkulózis a munkásoktól a szivarok utján a dohányzóokra ragadjon, ki van zárva, mivel a gyárak a szivarokat elkészítésüktől számítva négy hét lefolyása előtt nem adhatják ki, mert még nagyon nedvesek, ez idő alatt pedig a tuberkulózis bacillussai elpusztulnak a dohányon.

— **Az independance és a mártírok.** Az Independance Romaine igazgatója Lahovary György, a karácsonyi ünnepek alkalmából a memorandum-pörben elítéltek családjaiknak 4633 frankot küldött, mint utolsó részletét annak a 25.033 frankra menő összegnek, melyet aláírások utján gyűjtöttek össze. Ebből is látszik, hogy a mártírkodás igen népszerű és jövedelmező foglalkozás.

— **Mely ételekben tenyészik a kolerabacillusok?** Az osztrák gyógyszerész-egylet bakteriológiai laboratóriumában érdekes kísérleteket fejezett be dr. Schrank. Az egyes élelmiszerek bacillustenyésztő képességét kutatta. A bacillusok egy kolerában meghalt hamburgi ember testéből valók. Kísérletei a következő eredményekre vezettek: Friss húsban élénken tenyészték a bacillusok, de állott húsmintében csakhamar elhaltak. Halak szintén jó bacillustenyésztők, de a beszózott s füstölt halak már nem. A saját bármily fajtában egyáltalában nem jó talajul szolgál a bacillusok számára. Friss vajban sokáig élnek, de állott vajban nem. A tej a legjobb bacillustenyésztő. A feketekávéban egy óra alatt elpusztultak, de a kínai teában egy hétig is elélték, ha azonban cognacot vagy rumot öntött belé, öt perc alatt elpusztultak. A csokoládéban egy napig éltek. Az édes gyümölcsökben sokáig éltek, a savanyuban, főleg a citromban csakhamar elhaltak.

— **A Diána-fürdő árjegyzékéről** szóló mellékletünkre fölhívjuk olvasóink figyelmét. A Diána-fürdők a modern igényeknek teljesen megfelelőleg rendezték el újabbban s a lapunk mai számának melléklete részletes tájékoztatást nyújt a közönségnek a gőz, porcellán és rézkád meleg fürdők áráiról, és ezek használatának idejéről.

Szerkesztőségi üzenet.

Előfizetőnek. 1. Legalább négy felsőbb leányiskolai (avagy polgári) osztályt előzetesen oktetlenül végeznie kell. Aztán akkor aztán folyamodnia kell a kereskedelmi miniszterhez, hogy ön tanfolyamot végezzen (gyakorlati tanfolyam) valamely posta és táviróhivatalnál. 8 hat hónap multával aztán ugyanott vizsgálatot kell tennie.

2. Valószínűleg fölveszik a második osztályba, de azt hisszük, felvételi vizsgálatot kell tennie, mert pl. a polgári leányiskolákban nem tanulnak francziául, míg a felsőbb leányiskolákban a franczia nyelv rendes tantárgy.

A gomb.

— Történet. —

Tegnap este a külvárosi részekből az a sensatívus hír jutott be, hogy egy ur, a kinek igen csinos, mondhatni szép és élénk temperamentumu felesége van, kivel látszólag igen boldogan élt, — válni készült.

A hir annál meglepőbb volt, mert a szakácsné sem sejtette az okot, a ki pedig a sarki műszárszékekben mindent ki szokott fecsegni. A belső cseléd, a ki asszonyának még a gondolatait is eltudta olvasni, kővé meredt bámulatában, mert fogalma sem volt a válás okáról.

A szomszédasszony ma reggel, midőn látta, hogy a Jutka vizért megy, megkopogtatta az ablakot és oda intette a belső titkok cselédjét és eltitkolt mosolygással fogadta:

— Mondja csak, — igaz, hogy maguknál baj történt. Hallom, hogy a nagyságos ur válni készül.

— Már valami van a dologban, mert ma külön reggeliztek. Az ur komor volt és haragos, — a nagysága pedig egyre sirt.

— Hm, mondta a szomszédasszony guynyos ajkbiggyeszéssel. Félre lépett a gálambom. Igen kevély volt, igen magasan hordta az orrát és azért nem látta meg, hogy árok van előtte. Most aztán beleesett. A szerelem, a szerelem! Hihihi.

Ezzel hátat fordított Juczikának. Juczika pedig ment vizért és vitte magával a szörnyű esetet. Válnak. Az ur haragos. Az asszony sirt.

Ezalatt pedig otthon különös eset történt. A nagyságos ur heves szóváltásba kezdett a naccságával.

— Nyomorult vagy, kiáltá az ur.

— Ártatlan vagyok, — szepegte az asszony.

— De hisz itt a bizonyosság. 24 órája hordom magammal, de már eldobom, mert olyan nehéz, mintha hegyet hordanék és olyan égető, mint a tűz. Itt a bizonyosság. A szobában találtam. — Egy gomb, egy hitvány gomb! Egy idegen férfi gomb. Eh csudár bűnjel, el veled!

Ekkor vad dühvel nyitotta ki az ablakot és kidobta azt a jókora gombot ott, a mely világos, hogy valamely férfi téli kabátot díszesített.

Azután tenyere közé szorította a fejét és úgy töprenkedett tovább.

— Kié lehetett az a gomb! Ki lehet az a nyomorult. E pillanatban kinyílt az ajtó s másik ur lépett a szobába, a ki merő ellentéte volt a haragos, a kétségbeesett urnak, mivel jó kedvű volt és kacagott:

— Hehehe, hehehe! Az ördögbe is. No, köszönni is elfelejték. Szervusz öregem. Csoda, nagy csoda történt. Valami lurkó, valami gaz lurkó, lecsente a kabátomról a gombot. Egy remek gombot, a melyet az összes kereskedésekben nem lehet találni. Keressem, kutatom. Nincs sehol s ime a mint jövök az utcán, az ablakodból a fejemhez rept a gombom, az én drága gombom. Ehol van ni! Hehehe!

A haragos ur mint egy dühös orosz-leán ragadta meg a jókedvű urat.

— Ah csakhogy megfogtalak. Azt hiszi ön, hogy feltűnik ennek a komisz mesének. Ez rosszul van uram kikalkulálva. Ön értesítve lett, hogy a gombját megtaláltam és most elő áll, hogy azt öntől elcsenték.... Hahahaha!....

És a mint végére ért tragikus nevetésének, megragadta a jókedvű urat és és rázta, mint Krisztus a vargát.

A nagy zajra befutott a künn játszó Pistuka, a haragos ur kis fia és szeme hirtelen a tragikus összeütközést előidéző gombra tapadt s nem törődve a helyzet komolyságával így szólt:

Bácsi kérem a gombomat. Az enyém. Tegnapelőtt nyertem Jánoskától.

A rémes katasztrófa nyomban meg van fejtve, ha elárolom, hogy ez a Jánoska a jó kedvű ur fia, a ki Pistukával együtt szenvedélyes gombozó.

Belekerüllyén a bajba Jánoska is, kisült, hogy ő vágta le atyja ura kabátjáról a gombot s azt el is vesztette, Pistukával szemben. Pistuka pedig a mama szobájában vesztette el... (Derűlttség, ölelkezés és barátkozás).

Mikor Jutka hazakerült a kutról, majd hanyatt esett.

A jó kedvű ur nevetett, a naccsága is nevetett, Pistuka és Jánoska gombozott — lévén a czentrum egy vikszos skatulya fedél — a haragos ur pedig engesztelőleg csókolt a feleségét.

Erre a csodára Jutka ámulatában kiöntötte a vizet és ujra el kellett mennie, nem annyira a vizért, hanem azért, hogy a szomszéd asszonynak elbeszélje a meglepő fordulatot.

széd asszonynak elbeszélje a meglepő fordulatot.

A szomszéd asszony ismét lebigyesztette az ajkait és így szólt:

— Hiszi a macska!

Tüske Pál.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

A válság.

Budapest, jan. 8.

A király tegnap délután 5 órakor fogadta Héderváry-Khuen Károly bánt, s a király ez alkalommal — bár nem forma szerint még — Héderváryt megbízta kabinetalkitással.

A fuzió.

Budapest, jan. 8.

A Bud. Tud. jelenti, hogy bármilyen kivánatos is a 67-es alapon álló összes pártok elemeinek együttes működése, s e szerint az új pártalakulás ez egyelőre nem fog megtörténni.

Mert előbb az egyházpolitikai javaslatok intézendők el véglegesen.

A többi reformokra vonatkozólag azután létrejöhet a kilépettekkel az egyesülés.

Provokáló főispán.

Budapest, jan. 8.

Báró Fiát Miklós fehérvári főispán provokálta ifj. gr. Zichy Jánost, mert ez a fehérmegyei naplóban ellene sértő cikket írt. Zichy kijelentette, hogy sérteni nem akarta.

Az ügy békésen elintéztetett.

Öngyilkosság.

Budapest, jan. 8.

Telepi Károly festőművész 17 éves leánya, a gyönyörű Sárka tegnap reggel kiment káposztás-megyeri nyaralójukba.

Ott a részére berendezett szobában szíven lötte magát.

A szép ifjú leány öngyilkosságának okát senki sem tudja.

A fiatal leány sógornője volt Incze József kolozsvári ügyvédnek.

Gyilkossági merénylet terve a muszka czár ellen.

Budapest, jan. 8.

A Varsóban megjelenő „Nova Reforma” című lap jelenti, hogy az udvari orthodox körök Miklós czárt meg akarták gyilkolni.

György trónörökösöt akarták trónra léptetni.

Az összeesküvést felfedezték és a merénylet megfiusult.

Nem lesz Héderváry-kabinet.

Budapest, jan. 8.

Ma d. e. Khuen Héderváry bán hosszasan értekezett br. Bánffy Dezső képviselőházi elnökkel.

Hédervári kijelentette, hogy kabinetet csak ama feltétellel mellett alakít, ha képes lesz a fuziót gr. Apponyi Albert és pártjával megcsinálni.

Ennek folytán felkérte Bánffy Dezső bárót, hogy a kormánypártból hívjon össze bizottságot, a fuzió módjainak tárgyalására.

A bizottság tagjai: Bánffy Dezső báró, Wekerle Sándor, Tisza Kálmán, Szilágyi Dezső, Szilágyi József, Darányi Ignác, Széll Kálmán, Khuen-Héderváry bán. Ma d. u. 3 órakor ültek össze tanácskozni.

Ez új fordulatot jelent a válságban, mert ez a bizottság nagy többséggel ellen a fuziót, miáltal a Kuen-Héderváry-kabinet impossibilis lesz.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadó lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Nyiltér.

Bethlenben a főtér legélénkebb helyen 25 év óta fennálló fűszer és vegyes üzlet, dohány nagy tőzsde — betegség miatt — késpénz fizetés mellett eladód. Értekezhetni Kincses Kristóf tulajdonossal, Bethlenben.

H I R D E T É S E K.

Kolozsvarmegye és Kolozsvar szab. kir. város főispánjától.

Sz. 1529—1894.

15. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Kolozsvar sz. kir. város K.-Monostor kerületében ujonnan rendszeresített s 500 frt fizetéssel és 50 frt irodai átalánnyal javadalmazott **kerületi kapitányi** és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott **kapitányi jegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhivom mindazokat, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. törv.-cikkben előirt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérésüket hozzám **1895. évi Január hó 25-ig** annyival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Kolozsvarrt, 1894. évi december hó 31-én.

Gróf Béli Ákos s. k.,
főispán.

Sz. 88—1894.

14. (2—3)

Pályázati hirdetmény.

Az Abrudbánya-verespataki nehezek pénzalap választmányának 1894. évi november hó 21-én tartott közgyűlésében hozott határozat folytán a Bucsum községben rendszeresített, s lemondás folytán megüresedett **orvosi állásra** ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással évi 550 frt fizetés, 120 frt lótarási átalány és 60 frt szálláspénz és előre láthatólag 200 frt drágasági pótlék van összekötve. Utóbbi a választmány által megszavaztatott és felsőbb helyre jóváhagyás végett a határozat felterjesztve lett.

Köteles a megválasztott orvos Bucsum község összes bányászait és azok családtagjait ingyenesen gyógykezelni.

Fizetése a nehezek pénzalap pénztári kezeléségénél (m. kir. Bánya-hivatal) fog előleges részletekben kifizettetni.

A pályázni óhajtók tudori oklevelükkel, erkölcsi és szolgálati bizonyítványaikkal felszerelt folyamodványukat az **1895. évi Január hó 24-éig** alóirt elnökségnek annál is inkább adják be, minthogy a később érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Abrudbányán, 1894. december hó 24-én.

Képes Ferencz,
jegyző.Ajtay János,
elnök.

Legjobb és mégis legolcsóbb FÖDÉLCSERÉP, Szent-Királyi Árpádnál Székely-Udvarhelyen.

A jelenlegi készletből 1000 cserép például a kolozsvari pályaudvarig 16 forintba kerül.

Tudakozódásokra további értesítés.

17. (1—52)

Alapított 1855-ben.

MÜLLER GYULA (Keresztény Imre utóda)

kefe- és ecset-gyára,
Kolozsvarrt, Jókai-utca (belszén) 14. sz. alatt.

Van szerencsém a nagyérd. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlani

gyártmányaimat,
melyek minőség, jóság és az árak tekintetében a külföldi gyártmányokat fölülmulják és a melyek több országos és iparkiallításon érdem érmeikkel lettek kitüntetve.

A székelybányai országos kiállításon 1879 ezüst éremmel lett kitüntetve.

A Szolnokdomboka megyei gazdasági egylet termény, állat és iparkiallításán 1887. bronz éremmel lett kitüntetve.

A budapesti országos kiállításon 1886. nagy éremmel lett kitüntetve.

Nagy raktárt tartok minden e szakmába vágó cikkekben a legfinomabbtól a legegyszerűbbig.

Elvállalok mindennemű gépkéfék javítását avagy újja készítését.

A legjobb romániai sertéből készítek továbbá: parket-fénykeféket, festő- (Steinpenzlik), meszelő- és kender-tisztító-, fadelfestő ecseteket,

FODRÁSZ GÖMBKEFÉKET,

ruha-, haj- és bársonykeféket, mindezeket felelősség mellett, tiszta sertéből.

5. (3—4)

Kívánatra árjegyzéket azonnal küldök.

Sz. 3010—1894.
tilkvi.

18. (1—3)

Hirdetmény.

Dedrád-Széplak község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2575. szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra, a melyekre az 1886-ik évi XXIX., az 1889-ik évi XXXVIII. és az 1891-ik évi XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892-ik évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganasittatik.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1895. évi február hó 18-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhívom:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt kitűzött határonap kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírással az 1886. évi XXIX. t.-cz 15—18. és 1889. évi XXXVIII. t.-cz 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szíval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is esznek; és

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Tekén, 1894. évi december hó 28-án.

Dr. Bran Jenő,
kir. albiró.

H I R D E T M É N Y.

A nagy hideg, hőmérséklet változásával ugy a vízvezető, mint a gázvezető csövekben okozhat repedést; ennél fogva, ha a gőzvezető cső megreped, a kiszivárgó gáz-anyag directe nem szabadulhat a megfagyott földből felfelé, hanem oldalvást terjed és így, ha közelében épületek vannak, annak tres helyiségében keres utat magának. Ilyen módon következhetik be az az eset, hogy gáz-szag érezhető ott is, hová az nincs bevezetve.

A fentiek előre bocsátása után tisztelettel kérjük és ajánljuk, hogy ott, a hol gáz-szag lenne érezhető, rögtön jelentsék be a gázgyár igazgatóságánál. Az illető helyet addig is szellőztetni kell és azokba tüzzel vagy gyertyával ne lépjenek be.

Ha a gáz lángja kellően nem világítana, tisztelettel kérjük erről is minket azonnal értesíteni.

A kolozsvari légszuszgyár igazgatósága.

911. (4—x)

Van der Velden Ede.

MATUTSEK JÓZSEF

27 év óta fennálló

férfi-, női- és gyermek cipősz-üzlete,
KOLOZSVÁRT,

Főtér 32-ik szám alatt (a volt HUTFLESZ-féle
tűzlehelyiségben).

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

3. (5—x)

Eladó fűszer-üzlet.

Egy kitűnő forgalmu helyen levő

fűszer-üzlet

üzletfelhagyás következtében

eladó.

Bővebb felvilágosítást ad a kiadó-hivatal.

19. (1—3)

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

VÉGELADÁS.

KOVÁTS P. és FIAI

üzégüzletével végleg felhagy

és hogy a felszámolás (Liquidatio) gyorsan lebonyolítható lehessen, az 1884. évi XVII. t.-cikk 52-ik §-a értelmében hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött

végeladást

tartanak

diszmű-, gyermekjáték-, japáni árúk és hang-
szer raktárukból.

Hol a nagyérd. közönségnek legjobb alkalmá nyílik
Karácsonyi és Újévi bevásárlásait — készpénz
fizetéssel — mélyen leszállított árak mellett beszerezni.
975. (18—25)

A SZEKELYFÖLDI ÁSVÁNYVIZEK PARATLANJAI

„RÉPÁTI“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvíz,
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívül dús, főleg kötött
szénsav tartalma és kellemes íze folytán, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangu gyógyital

emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese- és gyomorbajokban, gyula-
dásos hólyag- és közhvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgő borviz!

Mint a belső szervek betegségei ellen legkellemesebb és legha-
tásosabb s egyszersmind legolcsóbb gyógyító szer, ugy is mint pá-
ratlan élvezeti italt a „répáti“ ásványvizet minden céltudatos el-
fogulatlan ivónak rendes használatára lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható **Kolozsvarrt** főraktáron:

Segesváry és Társai uraknál,

az ásványviz-kereskedésekben és minden jele-
sebb vendéglőben.

Tisztelettel a gyógyforrás kezelője:

667. (51—*)

GYÖRGY JÓZSEF,
[Háromszék megye.] Bodokon. [Háromszék megye.]

Tisztán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.
Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénzüntézet a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió
frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít

emberélete

legkülönbözőbb és le

előnyösebb

módozatok szerinti

Prospektusokkal és tűzetesebb felvilá-
sítással szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság

Kolozsvarrt, Bel- és Külközép-utca szegletház.